

GLASLO

GLASILO DELAVCEV GOZDNEGA GOSPODARSTVA B L E D

FEBRUAR 1985

ŠTEVILKA 1

LETO XXI

e 191102503

G

Poslovanje v letu 1984

V času, ko sprejemamo načrte za delo v tekočem letu, ugotavljamo tudi, kako smo delali in gospodarili v preteklem letu. Za nas je bilo to težko leto. Škoda, ki je nastala v neurju, nas je prisilila, da smo preko noči morali opustiti že sprejete načrte dela v letu 1984 in delati v povsem novih pogojih. Nekaj časa nismo vedeli, kako se bodo tržni pogoji odražali v dohodku. Pričakovali smo, da bodo marsikje stroški pospravila podrtega lesa višji od iztržka za ta les. Začeli smo z akcijo za pridobivanje pomoči za pokrivanje izgube in za obnovo poškodovanih gozdov v naslednjih letih. Do konca leta smo zbrali 51.468.646,00 dinarjev iz sredstev rezerv temeljnih organizacij Gozdnega gospodarstva Bled in LIP Bled ter iz sklada skupnih rezerv občine Jesenice. Od teh sredstev je bila dodeljena dotacija TOZD gozdarstva Pokljuka 9.000.000,00 dinarjev in TOK 34.000.000,00 din. V teh dneh pričakujemo še približno po šest milijonov din od AERA Medvode, Tovarne Djuro Salaj iz Krškega in Sklada skupnih rezerv občine Radovljica. Upravni odbor Republiškega sklada solidarnosti je za občino Radovljica namenil 36 milijonov din za obnovo poškodovanih gozdov in kot akontacijo nakazal 18 milijonov dinarjev. Večino tega denarja bomo v letu 1985 porabili za obnovitvena dela in varstvena dela v poškodovanih gozdovih. Ko v teh dneh pod med letom zapisanimi številkami v poslovnih knjigah vlečemo črte vidimo, da so bila naša predvidevanja glede stroškov pravilna. Če ne bi prejeli in v celotni prihodek obračunali pomoči in če ne bi imeli en del proizvodnje v

(Nadaljevanje na 2. strani)

Poslovanje v letu 1984

(Nadaljevanje s 1. strani)

normalnih pogojih, bi TOZD gozdarstvo Pokljuka in TOK zaključila poslovno leto z izgubo. Obračuni namreč povedo, da je ostanek čistega dohodka nominalno le za malenkost višji kot je bil dosežen v letu 1983. Za poslovni sklad pa bomo namenili celo manj denarja, kot smo ga po zaključnem računu za leto 1983 — le nekaj malega več kot 30 milijonov dinarjev, ker moramo z delitvijo dohodka za leto 1984 zagotoviti tudi sredstva za izgraditev samskih stanovanj na Rečici.

Relativno slab finančni obračun poslovanja v preteklem letu je tudi odraz dejstva, da smo lani izdelali približno 30.000 m³ več lesa, kot smo ga prodali. Zaloge lesa ob koncu leta so znašale 52.045 m³, od tega 25.966 m³ že na skladiščih kupcev. Te zaloge so v poslovnih knjigah ovrednotene s 76.364.102 din materialnih stroškov 4.640.417 bruto osebnih dohodkov. Ker je pa tržna vrednost tega lesa petkrat večja, bi bil dohodek oziroma ostanek dohodka za sklade dosti večji, če bi del

te zaloge prodali v preteklem letu.

V letu 1984 smo prodali 156.887 m³ lesa po povprečni ceni 6.071,41 din, od tega 110.833 m³ hlodovine iglavcev po povprečni ceni 6.646,74 din.

Povprečne cene so bile v letu 1984 za 50 % višje od cen v letu 1983. Približno taka je bila tudi rast cen za les v SR Sloveniji. Povprečna cena za hlodovino iglavcev v SR Sloveniji je bila din 6.559,00. Plan oddaje je dosežen s 101 %, tudi TOK je prodal toliko lesa, kot je bilo planirana.

Glavni naš kupec LIP Bled je prejel 84.071 m³ hlodovine iglavcev povprečne kvalitete po 6.239,18 din in 7.143 m³ hlodovine izbrane kvalitete po 9.201,92 din.

Močno se je povečal obseg dela v TOZD gozdno gradbeništvo in TOZD gozdno avto-prevoznništvo, kar se odraža tudi s sorazmerno ugodnim finančnim rezultatom v teh dveh temeljnih organizacijah. V gradbeništvu se je povečal obseg vzdrževanja cest in gradnja vlak, v prevozništvu pa se je povečal obseg

prevozov za 16 % v primerjavi s prevozi v letu 1983.

Za toliko, kot smo presegli planirani obseg prodaje lesa, smo presegli tudi planirani znesek celotnega prihodka. Ta znaša 1.860 milijonov dinarjev in je za 72 % višji kot je bil celotni prihodek na nivoju delovne organizacije v letu 1983. Še bolj kot celotni prihodek pa so se povečali materialni stroški, ki znašajo skupaj z amortizacijo 1.121 milijonov dinarjev, kar je za 82 % več kot v prejšnjem letu. Tako velika stopnja rasti materialnih stroškov, ki je posledica težkih pogojev dela pri pospravlilu od viharja podrtega drevja, je vzrok, da nismo mogli doseči planirane višine dohodka in take stopnje rasti dohodka, ki bi ga za opravičilo obračunanih osebnih dohodkov glede na določilo Dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka, morali. Dosegli smo približno 739 milijonov dohodka, kar je 57,2 % več kot v letu 1983.

Tako, kot so težji pogoji vzrok za sorazmerno visoke stroške, so tudi vzrok za

relativno visoko rast osebnih dohodkov. Teh smo v letu 1984 obračunali za 260.767.997,00 din, kar je za 3,1 % več kot smo planirali in za 61,9 % več kot so bili obračunani za leto 1983. Povprečni mesečni neto osebni dohodek na delavca za 182 ur je v letu 1984 znašal 34.699,00 din, kar je za 66,8 % več, kot so znašali osebni dohodki v letu 1983.

V času ko to poročamo, še nimamo predloga za dokončno delitev čistega dohodka. Vsekakor pa doseženi čisti dohodek omogoča oblikovanje sredstev za skupno porabo za finansiranje potreb v višini, ki jo določa predlog našega samoupravnega sporazuma, za oblikovanje sredstev rezerv v z zakonom predpisani višini, in približno 20 milijonov za stanovanjski sklad za finansiranje samskega doma za delavce TOZD gozdarstva Pokljuka in TOZD gozdno gradbeništvo ter za stanovanjske kredite delavcem. Ostanek v višini dobrih 30 milijonov din pa bomo namenili za poslovni sklad.

Jože Legat

Odločali bomo z referendumom

Na referendumu 5. marca 1985 bomo odločali o sprejemu samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, o pravilniku o osnovah in merilih delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo in o spremembah in dopolnitvah statuta TOZD oziroma DSSS.

Poprejšnja obravnava samoupravnega sporazuma in pravilnika je bila zaključena v mesecu januarju. Predlog samoupravnega sporazuma je na seji 17. januarja sprejel svet delovne organizacije, ki je predlagal delavskim svetom TOZD in DSSS, da izvedejo referendum 5. marca. Na sejah delavskih svetov TOZD in DSSS so za tem sprejeli predlog pravilnika in sklepe o izvedbi referenduma. Poprejšnja obravnava sprememb in dopolnitve statuta pa naj bi se predvidoma zaključila sredi februarja.

V času poprejšnje obravnave so delavci v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb izrazili številne pripombe na osnutek samoupravnega sporazuma. Velika večina

pripomb se je nanašala na tabelo vrednotenja del in nalog. Vse pripombe je najprej analiziral strokovni team ter zavzel do njih določena stališča, ki jih je posredoval komisiji za nagrajevanje po rezultatih dela. Komisija za nagrajevanje po rezultatih dela je na seji 25. 12. 1984 celotno gradivo pripomb obravnavala ter pripravila predlog sprememb osnutka samoupravnega sporazuma, ki ga je nato obravnaval svet delovne organizacije. Svet delovne organizacije je sprejel še nekaj dodatnih popravkov in predlog samoupravnega sporazuma dal delavcem v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb v sprejem z referendumom. Osnutek samoupravnega sporazuma je bil spremenjen v nekaterih tekstualnih določilih in v tabeli vrednotenja del in nalog. Tekstualne spremembe so bile izvedene predvsem pri določilu ugotavljanja vrednosti točke, povračilih stroškov delavcev, opredeljevanju pravice do terenskega dodatka, določilih za izračun nadomestila za bivanje in deževni dan, priznavanju dodatka za delo v težkih zimskih pogojih dela,

kritje stroškov prehrane med delom, določanje regresa za letni dopust, nagrade delavcem ob upokojitvi in dodatke za delo inštruktorjev. V tabeli vrednotenja del in nalog so bile izvedene številne spremembe, ki pa ne predstavljajo bistvenih sprememb relativnih razmerij med prvotno vrednotenimi delovnimi nalogami. Zahteve po pretiranem povečevanju vrednosti delovnih nalog komisija ni upoštevala, ker ne izhajajo iz realnih osnov, ampak gre le za neobjektivno precenjevanje nekaterih del in nalog. Na osnutek pravilnika o osnovah in merilih delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavci v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb niso imeli pripomb, zato se predlog pravilnika, ki so ga delavski sveti v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti dali v sprejem z referendumom, ne razlikuje od osnutka, razen v tabeli vrednotenja del in nalog TOZD oziroma DSSS, ki je povzeta po samoupravnem sporazumu.

Večkrat se postavlja vprašanje, zakaj spreminjamo sistem delitve sredstev za

osebne dohodke. V sedanjem sistemu nagrajevanja imamo veliko določil, ki niso več v skladu z veljavno zakonodajo, družbenimi dogovori in panožnim sporazumom. Vsa ta zakonodaja pa je prinesla bistvene kvalitativne premike pri urejanju sistema nagrajevanja. Poleg tega pa že dalj časa ugotavljamo, da nekatere relativne vrednosti del in nalog ne ustrezajo več sedanji tehnologiji in organizaciji dela. Glede nagrajevanja po rezultatih dela pa zahajamo v čedalje večjo uravnilovko. Na te pomanjkljivosti so delavci naše delovne organizacije pogosto opozarjali in v novem samoupravnem sporazumu so v veliki meri odpravljene. Naj navedem le nekaj prednosti novega samoupravnega sporazuma:

1. planiranje, ugotavljanje in razporejanje dohodka in čistega dohodka je dosti jasno opredeljeno ter usklajeno z ustreznimi zakoni, družbenimi dogovori in panožnim sporazumom,

2. uveljavitev analitične ocene del in nalog in s tem primernejše vrednotenje proizvodnega dela v težkih pogojih in kreativnega dela,

3. večja socialna varnost delavcev:

— ob spremembi delovne zmožnosti delavca

— ob razporeditvi starejših delavcev na manj zahtevna dela

— osnova za nadomestilo osebnega dohodka zaradi bolezni se valorizira vsake tri mesece po periodičnih obračunih s količnikom rasti povprečnih mesečnih neto osebnih dohodkov,

Treba si je prizadevati, kadar ima manjšina drugačno stališče kot večina, da bi prepričali tiste z drugačnim stališčem, da bodo spremenili mnenje in da bodo pravilno razumeli stvar.

Tito

4. več reda pri določanju povračil stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog,

5. dodatna stimulacija dela pod posebno težkimi zimskimi pogoji,

6. uskladitev delitve sredstev skupne porabe z družbenimi dogovori in panožnim sporazumom,

7. nagrajevanje delavcev za izvajanje izobraževanja v delovni organizaciji in

8. možnost boljšega stimuliranja količine, kvalitete in gospodarnosti dela.

Nedvomno predstavlja nov sistem nagrajevanja, ki nam ga prinašata samoupravni sporazum in pravilnik novo kvaliteto in napredek pri uresničevanju načela nagrajevanja dela delavcev po njihovih rezultatih in zato ne bi smelo priti do negativnega izida na referendumu. V primeru, da sporazum ne bi sprejeli v vseh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti bomo v celotni delovni organizaciji zopet ostali pri starem, vsi skupaj nezadovoljni in spet bi čakali novih pobud, predlogov, spet ponavljali posto-

pek obravnave in sprejema ter tratili dragoceni čas, le da pozitivnega rezultata tudi tokrat ne bi mogli predvideti. Poleg tega pa bi morali poslovati v nasprotju s samoupravno sprejeto zakonodajo in dogovori ter sporazumi. Posledice tega pa lahko predvidevamo.

Uspeh je največkrat odvisen od tega, ali vemo, koliko časa potrebujemo, da bi uspeli.

(Ch. L. Montesquieu)

Zavedamo se, da je nagrajevanje izredno občutljivo področje za vsakega posameznika, da tudi novi sporazum ni popoln, vendar pa večini delavcev nova merila ustrezajo in prinašajo napredek s ciljem doseganja boljših rezultatov dela. Tega pa ne bomo dosegli, če nismo pripravljeni sprejeti novosti in jih v praksi uveljaviti.

Samoupravni sporazum in pravilnik bomo še nadalje dopolnjevali in dograjevali sistem nagrajevanja še z dodatnimi samoupravnimi splošnimi akti (pravilnik o normah), saj se zavedamo, da z njim še nismo rešili vseh vprašanj, da nam je sedaj še kakšna stvar nejasna in da bo tudi njegovo izvajanje v praksi pokazalo, kaj moramo izboljšati. Vse spremembe bomo v bodoče morali hitreje uveljavljati, kot je bila to dosedanja praksa.

Zgolj izkušnja uči počasi ter povzroča velike stroške (J. A. Froude)

Ob sprejemanju tako pomembnih samoupravnih aktov si moramo medsebojno zaupati in verjeti, da je želja nas vseh predvsem doseganje boljših delovnih rezultatov in z njimi večje zadovoljstvo vseh delavcev v delovni organizaciji.

Zdravko Silič

Gradnja prometnic v letu 1985

Zaradi spremenjene tehnologije dela v gozdarstvu postajajo gozdne prometnice vedno bolj pomemben dejavnik pri racionalnem pridobivanju lesa in urejanju drugih pomembnih funkcij gospodarjenja z gozdovi v alpskem predelu. Gozdne ceste imajo izrazito dolgoročni značaj in je zato polaganje le-teh spričo surovega poseganja v prostor izredno zahtevna in odgovorna naloga. Načrtovalec in izvajalec gradnje cest mora tako upoštevati vse uporabnike te ceste kakor tudi zmanjšanje škodljivih vplivov pri sami gradnji. Po izkušnjah rabimo gozdne ceste za pridobivanje lesa v 25 % deležu, ves preostali del pa služi drugim gospodarskim in negospodarskim potrebam.

Visoke družbene potrebe po lesu nas silijo h konceptu obvladovanja celotne gozdne površine s sodobno tehnologijo. Rezultat teh prizadevanj je povečana gradnja gozdnih prometnic v blejskem gozdnogospodarskem območju. Podatki o izkopih hribine se letno povečujejo za 30 %, kar nam pove, da gradimo ceste čedalje v težjih terenih, kjer potrebujemo več načrtnega dela in tudi znanja.

V pogledu izvajanja plana v letu 1984 smo dosegli svojevrsten rekord izgradnje gozdnih cest, saj smo izdelali v družbenih gozdovih 11,80 km in v zasebnih gozdovih 27,66 km ter skupaj 39,46 km gozdnih cest. Vetrolom je tudi delo gradbene dobra

spremenil, saj smo v polletnih mesecih morali nadaljevati z izgradnjo na vetrolomnih površinah v nižinah in šele nato pričeli z izgradnjo v višje ležečih gozdovih. Za izvedbo tega obsega gradenj smo opravili 16.436 strojnih ur z lastno mehanizacijo in

7.890 strojnih ur s tujo najeto mehanizacijo. Kljub vsem različnim pogojem dela pa ne moremo biti povsem zadovoljni z izkoriščenostjo gradbene mehanizacije. Popravila se izvajajo prepočasi, saj bi prav z boljšo izkoriščenostjo lastne mehanizacije bistveno zmanjšali obratovanje tuje mehanizacije.

Planske obveze v letu 1985 izhajajo iz potreb načina pridobivanja lesa, sposobnosti izvajalca in finančnih možnosti naše delovne organizacije.

Dokončati moramo najprej manjše odseke cest, kjer zaradi slabih vremenskih razmer nismo uspeli dokončati utrjevanje zgornjega ustroja. Zaradi izrednih težav pri pridobivanju soglasij predvsem v zasebnih gozdovih, bomo v letu 1985 zgradili 24 km novih cest in še dokončali z utrjevanjem 7,97 km cest. Z gradnjo gozdnih cest se pomikamo v območja, ki so iz vseh vidikov izredno občutljiva. Pri tem mislimo na gozdne ceste v območju Mežakle, Krpina, Dovja in Petelinjeka. Pri izvedbi letošnjega plana izgradnje gozdnih cest bomo imeli precejšnje težave s širšo družbeno skupnostjo, ki gleda na gozdno cesto kot tujek v prostoru in čisto tudi kot ekonomsko vprašljivo naložbo. Nekoliko po potrebi spremeniti način dela, težave pa takoj nastopajo pri nabavi ustreznih strojev, ki jih na našem tržišču ni moč kupiti. Več poudarka mora-

mo dati ureditvi in ozelenitvi brežin, ki se jim pač ne moremo izogniti.

Kadrovska situacija je v naši temeljni organizaciji spričo novega zakona o delovnih razmerjih nekoliko negotova in nedorečena. Ne moremo točno opredeliti do kdaj bomo lahko opravljali delo z delavci za določen čas. Pri sedanji tehnični opremljenosti in obsegu gradenj računamo na 30 sezonskih delavcev. Edino možno rešitev prekinitve zaposlovanja delavcev za določen čas vidimo zaenkrat v povezovanju z lesno industrijo v SOZD GLG Bled, kjer naj bi v zimskem času zaposlovali naše delavce.

Za izpolnitev vseh planskih obvez pa je nujna tudi nabava novih strojev, ki bodo zamenjali v glavnem le dotrajane stroje. Računamo na nabavo grederja, bagra in lafete za vrtnanje hribine.

Vsi, ki delamo na pripravi in vodenju gradbene proizvodnje, pa želimo, da bi v prihodnje izboljšali odločitve glede vrstnega reda gradenj ter da bi na ta način pravočasno pridobili vsa soglasja, ki so potrebna za izgradnjo gozdnih cest v blejskem gozdnogospodarskem območju. Iz tega obsega bi nato lažje izvedli operativno pripravo proizvodnje v gradbeni, predvsem v smislu letnih in zimskih gradenj. S takim načinom dela bi zanesljivo zmanjšali obseg obratovanja tujih strojev in izboljšali izkoriščenost naših zmogljivosti.

Andrej Klinar

Goloseki ob železnicah

Izšel je republiški pravilnik o obvezni odstranitvi drevja ob železniških progah v širini, ki jo določa višina drevja povečana za 3 metre. Na usekih in pobočjih nad progo se golosek razširi ustrezno za obstoječo nevarnost, da drevo lahko doseže progo. To pomeni, da bomo imeli ob vseh železniških progah preseke širine 60 do 100 metrov. Pravilnik je prirejen potrebam železniškega gospodarstva. Znano je, da niso upoštevane pripombe gozdarstva.

Bohinjski gozdarji so opozorili, da s tako golosečnjo ob železniški progi v Soteski povzročamo naravno katastrofo, ki bo prav lahko ogrozila cesto in železnico z erozijo na strmih pobočjih. Zato so sklicali sestanek s predstavniki železniškega gospodarstva in si na mestu samem ogledali primer. Prav grozljiva je ugotovitev, da niti en posameznik izmed številnih železniških udeleženc

cev ni niti skušal razumeti, da gozd v določenih primerih varuje človeka in komunikacijo pred strmimi plazovi na pobočju v Soteski. Očitno je, da je pravilnik predvsem namenjen poenostavitvi in pocenitvi nadzora, ki je pogoj za varno vožnjo po železnici. Ali varnost na železnici ogroža samo gozd? Odkar je bila zgrajena bohinjska proga pred 78 leti, ni znan primer nesreče z drevesom. So pa znane druge nesreče. Za tragično nesrečo v Srbiji, ko je vlak trčil v zemeljski plaz, smo izvedeli še letos. Prav tako poznamo številne zastoje v Soteski zaradi snežnega plazu in ne samo na kraju, kjer so zgrajene galerije.

Sedaj naj posekamo gozd. Človeško neznanje nima mej. V splošni ogroženosti naj ogrožamo še sami sebe? Tudi nastale škode zaradi izgube prirastka gozda ne misli nihče povrniti.

Ivan Veber

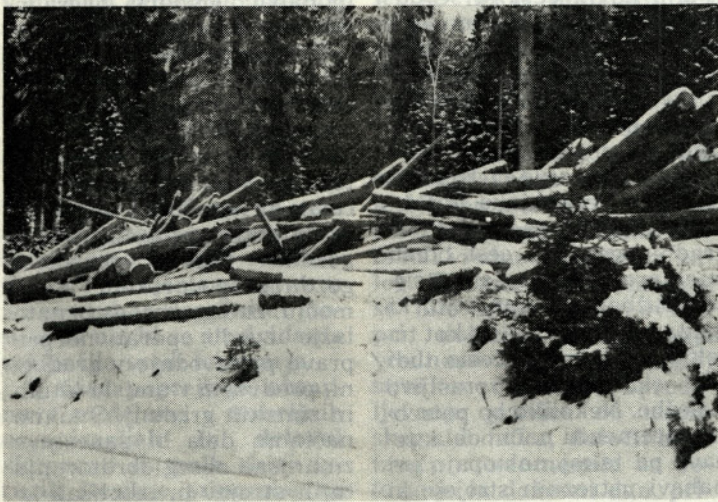
Gozdarsko razdejanje

V lanski septembrski številki Proteusa lahko v Odmevih čitamo prispevek izpod peresa našega uglednega botanika dr. Toneta Wrabra z naslovom Razdejanje na nahajališču linejevke. Opisuje, da je med Nomenjem in Bohinjsko Belo botanična redkost: edino rastišče linejevke v Jugoslaviji. Avtor krivi gozdarje, ki so odstranjevali v lanski zimi po vetru podrti drevje in zgradili vlako v neposredni bližini rastišča, ki je na seznamu naravne dediščine Slovenije.

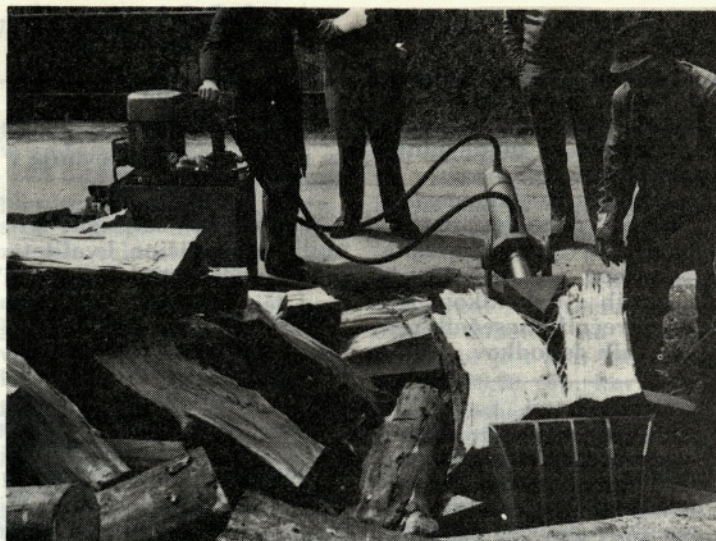
V decembrski številki Proteusa odgovarja dr. Boštjan Anko, docent gozdarske fakultete v Ljubljani s prispevkom Zapisu o linejevki na rob, da je dolžnost varstvenikov narave, da tudi seznanijo

jo upravljalce zemljišč z ugotovljenimi izjemnimi vrednotami. V primeru linejevke, ki je izjemno redka rastlinska vrsta, je podan samo predlog za zaščito. Točne lokacije ni nihče poznal. Tudi gospodarski načrt ni imel ustrezne informacije. Končuje s pozivom, naj strokovnjaki za varstvo narave in kulturne dediščine v glasilih gozdnih gospodarstev posvetijo varstveni tematiki stalno rubriko. Hkrati predlaga društvom inženirjev in tehnikov, da v svoje programe predavanj uvrstijo tudi teme naravoznanstvenih misli in tako ustvarjajo pogoje za varstvo naše naravne in kulturne dediščine.

Ivan Veber

Ikebana z gorjuškega klanca ali antimodel nakladanja lesa ob kamionski cesti

Stroj za cepljenje drv

Zopet bosanski konji

Lansko poletje in jesen so v Bohinju nosili bosanski konji drva iz gozda. Da smo se po petih letih na tak način lotili spravila ob bogati opremljenosti z mehanizacijo, so krive razmere, ki jih je povzročila gospodarska kriza, pomanjkanje nafte in ceno ročno delo. Naše gozdno gospodarstvo ima obvezo preskrbe občanov z drvmi, ki se ne morejo oskrbeti s tekočimi gorivi. Potrebne količine presegajo normalne donose lesa za drva in zato moramo ali žrtvovati hlovino in jo razcepiti v drva ali pa začeti s sečnjo na takih mestih, ki so za današnje načine spravila neprimerna. Če se lotimo prvega načina, prizadanemo našo lesno industrijo, ki je izvozno naravnana pa ji že sedaj primanjkuje surovine.

Nošnja drv z bosanskimi konji je trenutno uporabna možnost, ki nam omogoča izkoriščanje gozdov na nedostopnih legah za mehanizacijo. Za to možnost smo se odločili v enem najtežje dostopnih bukovih sestojev v revirju Notranji Bohinj. Organizirali smo sečnjo in izdelavo drv. Tudi v bodoče nimamo na tem območju namena graditi prometnice, ker ne bi mogli kriti stroškov za njihovo gradnjo z dohodkom iz gozdov, ki bi jih odpirale. Iz nekvalitetne bukovine smo izdelali 730 kubičnih metrov drv. To znese 1123 prostornih metrov drv. En kubični meter drv stane: posek 1500 din, iznos 1600 din, prevoz smo delali že v svojo izgubo, ki jo cenim na

500 din po kubičnem metru. Uporabljene cene so iz preteklega leta.

V revirju Bistrica smo opravili redčenje v mladem bukovem gozdu. Posekan drobiž 350 kubičnih metrov ni bil primeren za mehanizirano spravilo zaradi slabih vlak in našega načina privezovanja oblovine, ki je pri tanki bukovini neučinkovit. Drobni kosi z gladkim lubjem se izmuznejo iz vrvnih ali verižnih zank. Poleg tega so neugodne poškodbe na sestoji, ki zelo ovira zbiranje napadle oblovine. Zopet smo se odločili za bosanske konje. Sečnja in izdelava drvenega kubičnega metra je stala 1400 din, spravilo s konji 900 din, pokrit je bil tudi prevoz, čeprav smo dosegli zaradi slabše kakovosti nižjo ceno. ugodnejša je bila dostopnost do ceste.

Bosanski konji nosijo s samari meterska drva. Lastnik tovariš Barič Marjan že več kot 25 let dela pri Soškem gozdnem gospodarstvu. Dela normirajo po posebnem pravilniku, ki smo ga uporabljali tudi mi. V Bohinju ni imel sreče, saj je enega konja poškodoval, eden pa je poginil zaradi padca. Na koncu izračunajmo zmanjšanje dohodka, če izdelujemo v drva zagarsko hlovino. Ob 800 din večjih stroških zaradi cepljenja za en kubični meter drva zmanjšamo ceno za 2.300 din. Skupno pomeni, da za vsak kubični meter drv iz hlovov izgubimo 3100 din, to je toliko kolikor so lani stala drva. Upam, da nihče ne bo cepil hlovov v drva.

Na koncu moram dodati, da je sama izdelava drv grozovito drag postopek in da je tudi do šestkrat dražji od poseka in da ga zato druga gozdna gospodarstva opuščajo.

Ivan Veber

Oddaja leževine za kurjavo ali prispevek k blažitvi energetskih zagat

Zakaj sploh o oddaji leževine ali običajno imenovani »mali oddaji« ali dejavnosti »kar mimogrede«? Iz preproste razloga mala oddaja ni več kar mimogrede dejavnost, ampak dejavnost, ki že zahteva določeno pripravo, usmerjanje, sploh organizacijo.

Zaradi vse večjih pritiskov in povpraševanja, ki se še stopnjuje in zaradi pojava raznih nepravilnosti je ob izhodišču, da se bomo z oddajo leževine ukvarjali še v bodoče in s tem vsaj delno pripomogli k racionalnemu pridobivanju virov za kurjavo, nujno potrebno izboljševati organizacijo te sicer povsem postranske dejavnosti.

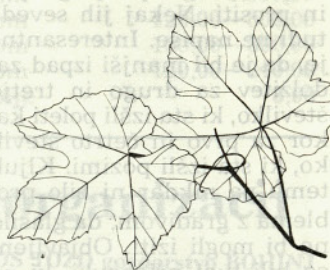
V tem prispevku se bom omejil zgolj na organizacijski vidik male oddaje, zane-maril bom pa sicer zelo pomemben ekološki vidik odnašanja biomase iz gozdnega prostora.

Mala oddaja je na temeljni organizaciji gozdarstva Pokljuka že kar stalna dejavnost. Njen prvotni namen je bil bolj socialne narave, namreč pomoč gmotno bolj ogroženim prebivalcem. Kasneje se mu je pridružil še dejavnik, ki postaja vse pomembnejši. Dejstvo je namreč, da so drva tudi deficitarna surovina, vsaj na našem ožjem območju in količine pridobljene iz male oddaje pridejo še kako prav. Ob tem je jasno, da ne gre samo za potrebe ogrevanja z drvmi, ampak tudi za racionalno rabo lesne surovine na sploh.

Kaj mala oddaja predstavlja najbolj nazorno kažejo podatki za leto 1984. Na območju temeljne organizacije je bilo v preteklem letu 335 registriranih interesentov oz. strank. Oddano je bilo 2.110 prm leževine in sečnih odpadkov v skupni vrednosti skoraj 50 starih milijonov dinarjev. Količina iz male oddaje je predstavljala dobro tretjino vseh oddanih drv in sečnih ostankov (brez odčelkov na skladišču) na temeljni organizaciji.

Skoraj polovica strank je iz neposredne bližine gozdov temeljne organizacije (gorjansko-zasipško in gorjuškopoprivniško območje), po eno petino jih je z Jesenic in Bleda z okolico, precej iz Radovljice in Lesc, nekaj celo iz Nakla, Šk. Loke in Kranja (ne vikendaši).

Računamo, da smo za to dejavnost v preteklem letu porabili okoli 350 delovnih ur. Sem je všteta prijava, ogled objekta, prevzem izdelane leževine in kontrola, vse na terenu ter evidentiranje in obračunavanje v pisarni.

Kljub temu, da je dejavnost zaradi svoje tradicije že precej utečena, pa so se z vse večjim povpraševanjem pojavili določeni problemi kot npr.:

- neenakomerna obremenitev po revirjih upoštevajoč naravne in kadrovske pogoje za organiziranje male oddaje,

- nepravilnosti v zvezi z evidentiranjem in obračunavanjem,

- prekoračevanje dovoljenega s strani strank,

- pomanjkljiva »pravila igre« itd.

To so samo najpomembnejši problemi.

Zaradi tega smo izpopolnili interna navodila, ki naj bi dejavnost bolje opredeljevala in pripomogla k poenotenju. Navodila tako opredeljujejo evidenco, obračunavanje, sortimente kot npr.: leževina, veje, štori, sečni odpadki. Nadalje opredeljujejo cene, ki so odvisne od kvalitete materiala, oddaljenosti od kamionske ceste, opredeljeno je obnašanje strank. Še posebno pomembna je obveza, da je potrebno letno količino leževine in se-

čnih odpadkov okvirno planirati. Kot osnova naj služita letna načrta sečenj in gojitvenih del. Približna količina in kraj razpoložljive leževine in sečnih ostankov sta s tem poznana.

Seveda moramo upoštevati še vse nepredvidene dogodke, ki lahko s svojimi velikimi razsežnostmi, kot vetrolom iz lanskega leta, še znatno povečajo možnosti male oddaje.

Na osnovi takega pristopa bo možno malo oddajo usmerjati glede na količino

in kvaliteto surovine ter fizične možnosti kadra v okviru temeljne organizacije in jo po potrebi usmeriti tudi izven nje.

Ob vseh teh dejstvih je nujno potrebno razmišljati o določenih rešitvah na nivoju delovne organizacije. Le-te se kažejo v: enotnejšem pristopu, organizaciji in še posebej v enakomerno porazdeljenem in racionalnem izkoristku lesne surovine za potrebe ogrevanja in ostale potrebe nasploh in v prispevku k reševanju energetskih zagat našega časa.

Miro Kapus

VELJA OD 1. FEBRUARJA 1985 DALJE

Na podlagi 32. člena družbenega dogovora o skupnih osnovah za povračila stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog (Uradni list SRS, št. 14/82 in 25/83) objavlja Zavod SR Slovenije za statistiko in Republiška skupnost za cene

ZNESEK POVPREČNIH STROŠKOV ZA ČETRTO TRIMESEČJE LETA 1984

1. POVPREČNO UGOTOVLJENI STROŠKI ZA DNEVNICO

- Povračila stroškov za prehrano iz 17. in 18. člena družbenega dogovora znašajo:
- cela dnevnic nad 12 ur 1.278,00 din
- polovična dnevnic od 8 do 12 ur 665,00 din
- znižana dnevnic od 6 do 8 ur 478,00 din

2. POVPREČNI STROŠKI ZA PRENOČIŠČE

- v hotelu B kategorije (iz 20. člena družbenega dogovora) znašajo: 932,00 din

3. STROŠKI ZA LOČENO ŽIVLJENJE

- stroški za stanovanje (iz 24. člena družbenega dogovora) znašajo: 8.385,00 din
- stroški za prehrano (iz 25. člena družbenega dogovora) znašajo: 11.499,00 din

4. KILOMETRINA

(iz 21. člena družbenega dogovora) pavšalni znesek za prevoženi kilometer z avtomobilom srednjega razreda znaša:

- za 15.000 km letno po 23,40 din/km
- za 20.000 km letno po 21,30 din/km
- za 25.000 km letno po 20,00 din/km

Računalniški krožek na Bledu

Letošnje šolsko leto je naša Osnovna šola prof. dr. Josipa Plemlja v sodelovanju z Gozdnim gospodarstvom Bled organizirala računalniški krožek. Učimo se na dveh šolskih računalnikih ZX spectrum in pa na šestih terminalih na GG Bled. Zelo moram pohvaliti tovariša inženirja Skumavca, ki nam je s popolnim posredovanjem znanja na računalnikih njegove del. organizacije omogočil delo na teh računalniških strojih. Za začetek nam je tovariš povedal nekaj splošnih značilnosti računalnikov in nekaj o načinu delo-

vanja. Zaradi zelo velikega odziva, so nas s testom razredčili in preostalih omogočili večji dostop do računalnikov. Kasneje smo se začeli učiti programiranja in v dveh mesecih predelali že precej ukazov. Sedaj pa bomo tisti, ki smo naredili še drugi test lahko nadaljevali krožek na GG Bled. Tam bomo lahko vadili vsako sredo od šestnajstih do osemnajstih.

Dolžni smo, da se zahvalimo tovarišu Skumavcu, ki si odtrguje svoj prosti čas za naš krožek in pa tudi tovarišici Alenki Bizilj, ki nam je tudi pri učenju precej pomagala.

V računalniškem krožku sem zelo zadovoljen, ker nam računalništvo tako ne ostaja skrivnost.

Tomaž Piber, 7. a

Sklepi samoupravnih organov

Svet delovne organizacije (17. januarja 1985)

1. Svet delovne organizacije je v zvezi z gozdnogospodarskim načrtom sprejel naslednje SKLEPE:

1. s površino v ha:

— gospodarskih gozdov brez omej.	1.137,16 ha
— gozdov s posebnim namenom	1.428,16 ha
— trajnovaroval. gozdov	1.509,12 ha
skupaj vsi gozdovi:	4.074,44 ha

2. z lesno zalogo v bruto m³:

	iglavci	listavci	skupaj
— gospodar. gozd. brez omej.	284.993	74.062	359.055
— gozd. s poseb. namenom	184.745	125.383	310.128
— trajnovarovalni gozd	66.077	98.137	164.204
skupaj vsi gozdovi:	535.815	297.582	833.387

3. s tekočim letnim prirastkom v bruto m³:

— gospodarski gozd brez omejitev	6.401	1.850	8.251
— gozd s posebnim namenom	5.246	3.268	8.514
— trajnovarovalni gozd	1.237	748	1.985
skupaj vsi gozdovi:	12.884	5.866	18.750

4. z 10-letnim etatom v bruto m³:

— gospodarski gozd brez omejitev	93.500	27.800	121.300
— gozd s posebnim namenom			
— trajnovarovalni gozd	300	250	550
vsi gozdovi skupaj:	93.800	28.050	121.850

5. z načrtom gojitvenih, melioracijskih in varstvenih del:

— spopolnitev	30,00 ha
— priprava tal	00,60 ha
— priprava sestoja	5,00 ha
— start. gnojenje	30,00 ha
— obžetev	150,00 ha
— čiščenje	340,00 ha
— prvo redčenje	420,00 ha
— drugo redčenje	100,00 ha
— zaščitni premaz	35,00 ha
— odstranjevanje vej	
— s pomladka	20,00 ha
— izdelava stez	500,00 hm
— vzdrževanje stez	2000,00 hm
— zatiranje škodljivcev	1000 ur
— čuvarje pred požari	400 ur
— krmljenje ptic	320 ur
— ozelenitev brežin	8,00 ha
— vzdrževanje presek	1000,00 hm
— vzdrževanje mej	600,00 hm
— vzdrževanje raziskoval. plos.	200 ur
— socialne funkcije	2000 ur

6. s predvidenim programom gradnje cest v dolžini 15 km in asfaltiranjem ceste 3,0 km.

2. Predlog samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo daje svet delovne organizacije v sprejem z referendumom. Referendumu v TO in DSSS naj se izvedejo 5. marca 1985.

3. Svet delovne organizacije sprejme pravilnik o določanju tajnih podatkov splošne ljudske obrambe in o načinu njihovega zavarovanja

4. Svet delovne organizacije sprejme dopolnilni obrambni načrt GG Bled, dopolnilni varnostni načrt GG Bled in potrdi sestav komiteja za LO in DS pri GG Bled.

5. Svet delovne organizacije razpisuje volitve v samoupravne organe za 23. maj 1985. V volilno komisijo imenuje:

1. Silič Zdravko — predsednik
2. Rogan Štefan — član
3. Kramar Francka — tajnik
4. Soklič Mira — namestnik

6. Svet delovne organizacije je sprejel poročilo o poslovanju počitniškega doma Piran in počitniških prikolic v letu 1984.

7. Svet delovne organizacije je sprejel poročilo o delu uredniškega odbora Preseki v letu 1984 in program za leto 1985. Svet delovne organizacije je sprejel zneske za honoriranje prispevkov v glasilo Preseki.

8. Zaradi točnega ugotavljanja izvora lesa naj se izvaja evidenca posekanega gozdnega drevja na zaraščenih pašnikih, travnikih in drugih površinah, ki po katastru niso vodene kot gozd.

9. Od 20. 1. 1985 dalje se za udeležbo na sejah samoupravnih organov izplačuje kmetom sejnina v višini 800 din.

CENTRALNI SVET IN UO TOK TER ZBORA DELEGATOV HKS

(28. januar 1985)

Na seji centralnega sveta temeljne organizacije kooperantov Gozdnega gospodarstva Bled, ki je bila v ponedeljek 28. 1., so delegati razpravljali in sklepali o popisu inventurnih komisij, potrdili so elemente za plan 1985, razpisali referendum za sprejem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, ki bo 5. marca. Sprejeli so samoupravni sporazum za zaposlovanje v letu 1985 in samoupravni sporazum z zdravstvenim domom Bled za razne zdravniške usluge. Vodstvo TOK so zadolžili naj do naslednje seje pripravi ustrezen predlog, kako bi čimprej rešili problem, z gozdnim drevjem zaraščenih travnikov in pašnikov, ki jih gozdno gospodarstvo že vodi pod gozd, na geodetski upravi pa so še vpisani pod travnike ali pašnike, za kar kmetje plačujejo tudi davke. Delegati so bili infor-

mirani, da vsi kmetje še niso izdelali in pospravili iz svojih gozdov lesa od lanskega vetroloma. Zato je gozdno gospodarstvo že začelo s svojimi delavci z deli tudi v gozdovih v zasebni lastnini. Posebej pa je priporočeno naj lastniki gozdov čimprej les sa-

mi pospravijo, ker od vetroloma polomljen les mora biti pospravljen vsaj v mesecu marcu zaradi zaščite gozdov pred lubadarjem. Moral pa bi biti pripravljen že v minulem letu.

Ciril Rozman

Uredniško poročilo

V lanskem letu so izšle štiri številke glasila Preseki. Morda koga zanima, kako nastane posamezna številka glasila? Uredniški odbor se sestane, določi vsebino prispevkov za posamezno številko in avtorje, postavi rok za oddajo prispevkov ter rok izida glasila. V večini primerov se zadolženi odzovejo, nekatere je treba opomniti na rok, druge spet priganjati in prositi. Nekaj jih seveda tudi ne napiše. Interesantno je, da je bil manjši izpad zadolžitev za drugo in tretjo številko, ki sta izšli poleti kakor za prvo in četrto številko, ki sta izšli pozimi. Kljub temu pa nikdar ni bilo problema z gradivom, da glasilo ne bi mogli iziti. Objavljeni so bili tudi prispevki, ki za posamezno številko niso v načrtu, če so bili kvalitetni. Vseh dopisnikov je bilo 30 iz delovne organizacije in 5 zunanjih. Po enotah pa je bilo stanje sledeče:

Delovna skupnost skupnih služb 14 dopisnikov s 33 prispevki

TOZD gozdarstvo Pokljuka 4 dopisniki s 13 prispevki

TOK 4 dopisniki s 8 prispevki

TOZD gozdno gradbeništvo 4 dopisniki s 6 prispevki
TOZD gozdarstvo Bohinj 2 dopisnika s 7 prispevki

TOZD gozdno avtoprevoznništvo 1 dopisnik s 4 prispevki

TOZD gozdarstvo Jesenice 1 dopisnik z 1 prispevkom

Na žalost pa v Presekih pogrešamo prispevke nekaterih naših vodilnih, ki jim je obveščanje zaposlenih ena glavnih delovnih dolžitev.

Uredniški odbor je imel v letu 1984 štiri seje. Udeležba je bila 71 %, odsotnost pa opravičena. Mislim, da člani uredniškega odbora radi prihajajo na seje.

Glasilo tiska Gorenjski tisk Kranj v 600 izvodih. S prehodom na Gorenjski tisk smo poenostavili postopek, saj smo precej skrajšali čas od oddaje gradiva za tisk do izida glasila. En izvod glasila za leto 1984 povprečno stane 204,18 din. Od tega odpade na honorarje za prispevke in fotografije 6,6 %, ostalih 93,4 % pa je strošek za tiskanje.

Urednik

PROGRAM vsebine glasila PRESEKI v letu 1985

A — plan 1985
proizvodnja
gradnja cest, vlak
ostale gradnje
finančni plan

— o poslovanju DO in TO (periodični in zaključni račun)

— o inovacijski dejavnosti

B — o vprašanjih, ki so pogoj za samoupravno delegatsko odločanje

— o novostih in spremembah samoupravnih aktov v DO in TO

— o vprašanjih urejanja delovne discipline

— o vprašanjih varstva pri delu

— o sklepih samoupravnih organov in njih izvrševanju

C — o življenju in delu posameznih organizacijskih enot, skupin in posameznih delavcev

— o družbenem standardu

— o delu družbenopolitičnih organizacij (sindikati, ZK, DIT)

D — o SLO in DS

— o varstvu in izboljševanju človekovega okolja

— o športu

— poljudni spisi

Honorarji za prispevke v internem glasilo PRESEKI, ki jih je potrdil svet delovne organizacije na seji dne 17. 1. 1985:

A) Za pisane sestavke

enota za obračun din

1. a) samostojni komentarji o določenem dogodku, samostojne reportaže, potopisi, samostojni

	enota za obračun	din
strokovni članki, kritična mnenja o dogodkih in pojavih v kolektivu	vrstica	4,50
b) informacije o dogodkih in sklepih s samostojnim komentarjem	vrstica	3,00
c) informacije o dogodkih, sklepih in vesteh, ki ne zahtevajo posebne obdelave kot so splošna obvestila, povzetki, strokovni članki	vrstica	1,50
2. Pesmi	vrstica	4,50
3. Šale — izvirne	pavšal	150,00
Šale — ostale	pavšal	60,00—120,00
B) Za ostale prispevke		
4. Fotografije — lastne	kom	150,00
Fotografije — če stroške pokriva DO	kom	80,00
Fotografije — za naslovno stran	kom	1.000,00
5. Karikature	kom	120,00—300,00
6. Grafikoni	kom	150,00—300,00
7. Risbe	kom	120,00—240,00
8. Križanke	polje	3,00

Iz sindikalnih organizacij

V času med dvema občinama zboroma imajo osnovne organizacije letne članske sestanke. Le-ti se razlikujejo od občnega zbora le v tem, da ni volitev. Večina osnovnih organizacij ga je imela v decembru obenem z zaključkom leta. Naslednjih nekaj vrstic bo namenjeno tem sestankom.

OOS TOZD gozdarstvo BOHINJ

Spregovorili so o težavah pri sklicevanju sestankov zaradi raztresenosti, s prejšnjim delovanjem izvršnega odbora ni bilo povezave, ker so v celoti izvolili nov izvršni odbor. V poročilu je predsednik spregovoril o športni dejavnosti, kulturni dejavnosti in družbenopolitičnem delu.

Rekreacija na snegu

Uspela jim je pomoč pobrateni občini Brus, pohvaljeni so bili krvodajalci. Glavno vodilo IO kot tudi vseh članov kolektiva mora biti v tem, da je za doseganje boljših osebnih dohodkov potrebno dobro in vestno delo vseh. Samo z večanjem dohodka je možno povečati osebno in splošno porabo in s tem zagotoviti socialno varnost. Največ sredstev v letu 1985 so namenili kulturni dejavnosti.

OOS TOZD gozdarstvo POKLJUKA

Iz objektivnih razlogov so imeli letni članski sestanek šele v začetku februarja. V poročilu o delu so navedene težave, ki so nastale pri pospravlilu vetrolooma. Nekaterih nalog, ki so si jih zadali zlasti s stabilizacijskim programom, niso v celoti uresnili, zato bodo o njih morali ponovno spregovoriti v letu 1985. Temeljna organizacija je v letu 1984 imela številne težave pri izpolnjevanju delovnih dolžnosti. Povečalo se je število disciplinskih prekrškov, nekaj je bilo takih, ki jih v temeljni organizaciji niso bili vajeni. Izvršni odbor je sodeloval pri razreševanju disciplinskih zadev, seveda pa tudi sindikat ne more biti zagovor-

nik nediscipline, prekrškov, prestopkov. Akcija — pomoč prizadetim po potresih v občini Brus je dobro uspela. Odgovorno nalogo so imeli v letu 1984 samoupravni organi, delavski svet in komisija za delavna razmerja.

OOS TOZD gozdarstvo JESENICE

Ugotavljajo, da imajo še rezerve v organizaciji dela ter v boljšem izkoriščanju delovnega časa. Menijo, da je preveč temeljnih organizacij, preveč je razdeljeno delo in sredstva, povečana je administracija in skrhani so odnosi v delovnem in proizvodnem procesu. Rekreacija je v padanju, izleta niso organizirali, ker ni bilo zanimanja.

Med sprejetimi sklepi za v bodoče vzbuja pozornost prvi, ki se glasi: »Zimska zaposlitev gozdnih delavcev in dogovarjanje s TOK Radovljica je postal problem in bo o tem morala razpravljati sindikalna organizacija TOZD gozdarstvo Jesenice in konferenca osnovnih organizacij sindikata GG Bled, kajti pogovori med vodstvenimi kadri so neuspešni, problem pa je treba rešiti za daljše obdobje ne samo za eno zimo.«

Jože Podlogar

Silvestrovanje v Leningradu

Prizadevanja slavnih vojskovodij, da osvojijo Rusijo, so bila neuspešna. Danes pa horde turistov bolj ali manj uspešno osvajajo nekdanjo Rusijo. No, tem smo se pridružili tudi mi, stalna družba šestih ljudi.

Seveda v dvanajstih dneh, kolikor je trajal izlet, človek lahko vidi le majhen delček Rusije. Tisto pa, kar smo lahko videli, nas je prevzelo in očaralo.

Naše potovanje se je začelo na ljubljanski železniški postaji. Mala skupina — 35 ljudi, ki se je tu zbrala, je bila pestra, a naša prva prizadevanja, da se bolje spoznamo, so bila bolj zadržana.

Ker smo potovali z vlakom, si nismo delali kakšnih iluzij o prijetnem in neutrujajočem potovanju. Vendar pa je bilo potovanje kljub temu prijetno. Med vožnjo smo dosti videli, tako da smo na utrujenost pozabili. Dolga pot pa je tudi skupino združila in spoprijateljila.

Naša prva postaja čez mejo je bila Budimpešta. Imeli smo nekaj ur časa in smo si lahko z avtobusom ogledali to lepo mesto.

Zvečer smo nadaljevali pot s spalniki proti SZ. Pozno ponoči smo se pripeljali do madžarsko-ruske meje, kjer se začne širokotirna železnica. V Rusiji je razdalja med tiri za 10 cm večja, kot je normalno. Bajje je ruski

car takrat, ko so gradili progo, ukazal, naj bo širša, ker je v Rusiji tako vse večje kot drugje. Na postaji Čop so v dveh urah zamenjali osi in kolesa na vsem vlaku. V tem času pa so opravili tudi carinski pregled. Tu smo tudi urine kazalce pomaknili za dve uri naprej — na moskovski čas.

Nato se je začelo potovanje preko širnih step in čeprav hiti vlak s povprečno hitrostjo 150 km na uro, sta minili kar dve noči in en dan, da smo prispeli v Moskvu. Tu smo se nastanili v mladinskem centru, ki je bil zgrajen za potrebe olimpiade. V ta 21-nadstropni hotel smo lahko vstopali s posebnimi izkaznicami, ki smo jih dobili ob prijavi.

Program v Moskvi je bil zelo natrpan, saj so nam v kratkem času hoteli pokazati čim več. Včasih smo bili že rahlo utrujeni, vendar nismo izpustili nobenega ogleda, ker je vsaka stvar tako zanimiva, lepa ali pa mogočna, da bi bilo škoda, če je ne bi videli.

Močan vtis napravi na obiskovalca ogled Leninovega mavzoleja.

V Kremlju se prepletata zgodovina in sedanost. Skozi mogočen vhod v Kremelj se vozijo državniki v limuzinah, par korakov stran pa lahko vidiš zaklade nepre-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Silvestrovanje v Leningradu

(Nadaljevanje s 7. strani)

cenljive vrednosti, last ruskih carjev. Zanimiv je tudi ogled Borodinske bitke, kjer je na platnu, dolgem 115 m in visokem 15 m slikar Ribo naslikal bitko med Napoleonom in rusko vojsko. Platno je razprostrto v polkrogu, pred njim pa stojijo eksponati iz tistega časa, tako da dobiš vtis, kakor da se nahajaš v središču boja.

Če se je pa kakšen član skupine odločil za samostojen ogled ali je šel po nakupih, ni imel nobenih težav s prevozom, ker je v Moskvi dosti taksijev, pa tudi z metrom hitro prideš iz enega konca mesta na drugega.

Iz Moskve smo nadaljevali pot z vlakom Rdeča strela v Leningrad. Tudi tu smo se nastanili v mladinskem centru, ki stoji blizu morske obale.

Leningrad, stara ruska prestolnica, skriva v sebi toliko lepote, da bi bilo leto dni bivanja premalo, če bi hotel videti vsaj del tega. Za pri-

merjavo naj navedem samo zimski dvorec Ermitaž. Izračunali so, da bi za ogled tega muzeja potreboval osem let, če bi si hotel ogledati vse razstavljene eksponate.

Zanimiv je ogled Petro-pavlovske trdnjave, kjer so bili za zapahi tudi veliki mo-žje ruske revolucije.

Leningrad je tudi veliko pristanišče, kar mu daje svojevrstni pečat.

Čeprav smo imeli tako malo prostega časa, nam je vseeno uspelo, da smo se še prijetno zabavali. Tudi kakšen lokal, kakor je Sadka, smo obiskali, kupili spominčke, popili dosti vodke ter si ustvarili res prijetno vzdušje za Silvestrovo.

Daleč od doma smo si dvakrat nazdravili za srečno 1985, po moskovskem času in čez 2 uri še po našem.

Polni lepih vtisov smo se 2. januarja obrnili nazaj proti domu z željo, da gremo kmalu spet na podobno potovanje.

Anton Donaval

Zanemarjeni plazovi se maščujejo

O umiranju gozdov smo brali prispevek izpod peresa Marjana Šolarja v četrti številki Presekov lanskega leta, nekaj kasneje pa še v Gorenjskem glasu. Med deželami, ki jih je zajela ta katastrofa, je tudi Švica.

Nekako po naključju — iščem — najdem, je šla na delo v Švico tudi skupina šestih sekačev iz našega območja. To so bili Dijak Franc, Korošec Janko upokojenca naše temeljne organizacije, Jankotov zet Smukavec Janez, Košir Branko, ki je bil včasih naš sodelavec, zdaj pa je zaposlen pri Cestnem podjetju Kranj ter Benedik Franc in Ličef Slavko, ki ste prekinila delovno razmerje pri temeljni organizaciji, da sta lahko šla v Švico.

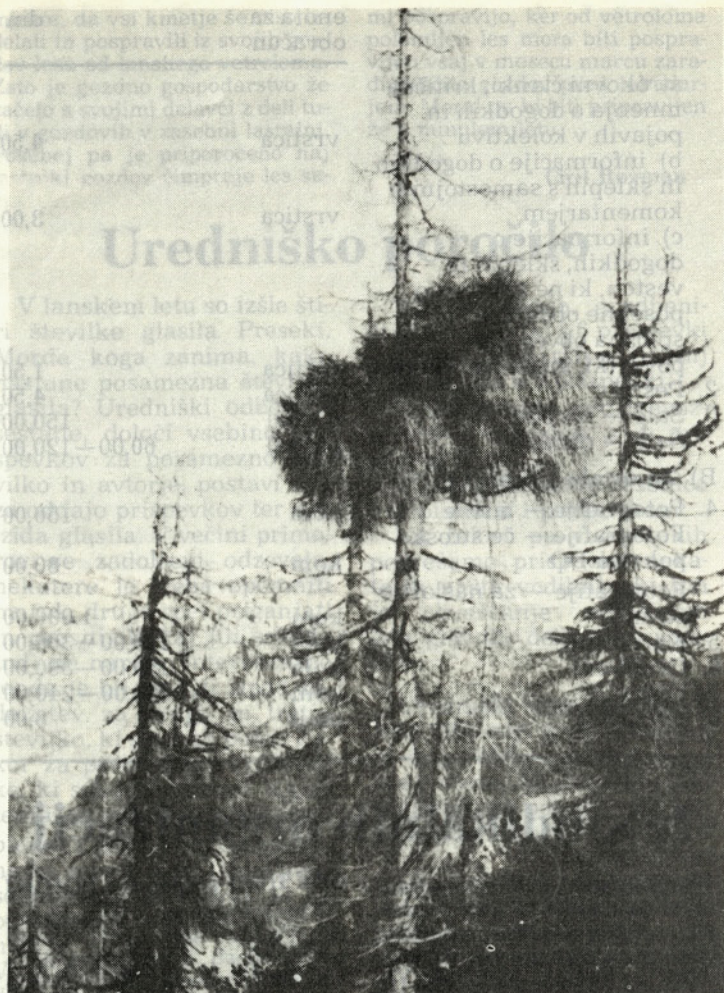
Zaposlitev tujcev je v Švici prepovedana. Na prošnjo inšpektorata za gozdarstvo (posredoval dr. Grile), da bi pospešili izdelavo propadajočega oziroma napadenega drevja, je država odobrila poleg rednih domačih delavcev, ki jih zaposluje inšpektorat, zaposliti 1 % »uvoženih« delavcev. Inšpektorat za gozdarstvo zaposluje 560 ljudi in skupina šestih Jugoslovancev predstavlja zaokroženo 1 % teh zaposlenih.

Teh šest delavcev je bilo razporejeno v dve skupini. V drugi, ki je bivala v kraju

Kleinerugen, ki leži 600 metrov nad morjem, sta bila Korošec Janko in Benedik Franc.

O svojem bivanju in delu v Švici pripoveduje Janko takole: »Kuhala sva si sama. Ob petkih so bile špecerijske trgovine odprte do pol devetih zvečer. Tako sva si lahko nabavila hrano. Kruh sva si lahko kupila že zjutraj. Na delo sva se vozila 18 km daleč, potem sva se peljala še z gondolo in še 20 minut peš. Za prevoz s svojim avtomobilom je Franc dobil po 0,60 franka za kilometer. Delovni čas se nama je začel ob vstopu na gondolo in končal tudi ob povratku z gondolo. Delala sva po deset ur, oktobra in novembra pa po devet, tudi ob sobotah. Dvakrat je vmes malica po 15 minut, opoldne pa eno uro počitka, ki se ne šteje v delovni čas.

V Švici smo bili od 11. julija do 30. novembra in v tem času naredili po 121 »šihov«. Orodje sva imala svoje. Za uporabo motorne žage sva dobila po 6 frankov od 1 litra porabljenega goriva, bencin je šel na njihov račun.

Goli macesni

Dežja priznajo do 30 ur na mesec, nadomestilo za slabo vreme je sicer 70 %, za dobre delavce pa 100 %. Delala sva v zelo veliki strmini, v grednem terenu. Čevlje — nove, ki sem jih prinesel s seboj, sem v dveh mesecih popolnoma raztrgal in moral sem kupiti nove. Od zaščitnih sredstev dajo le rokavice, za ostalo varnost pa mora skrbeti vsak sam.

Dela se točno od ure do ure do minute točno. Nikomur niti na misel ne pride, da bi z delom končal pred zaključkom delovnega časa.

Tako je povedal Korošec o splošnih pogojih dela in življenja v Švici. Tudi med temi vrsticami najdemo marsikaj zanimivega.

K pisanju tega prispevka pa me je spodbudilo pripovedovanje o pomembnosti, ki ga Švicarji posvečajo gozdom.

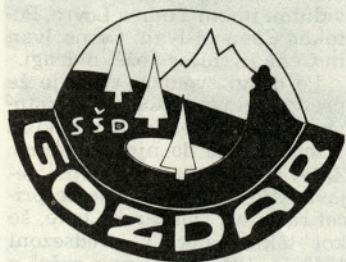
Janko je o tem nadaljeval takole: »Delala sva na višini od 1200 metrov naprej pa do gozdne meje, ki je nekje pri 1700 metrih nadmorske višine. Znano je, da ima Švica ogromne strmine. V teh strminah so plazovi par let nazaj porušili velike količine drevja. Švicarji so te podrtive zanemarili, jih niso pravočasno izdelali. Na njih so se razvili insekti, in sicer v taki količini, da so insekti

začeli napadati stoječe dreve. Mi smo izdelovali stoječa drevesa, rumena, napadena od lubadarja, drevesa, ki so kazala znake hiranja. Pod lubjem teh dreves, je bilo ličink kot riža. Od začetka smo lubje, veje in vrhače požigali, kasneje smo vse skupaj metali na kupe. Les smo razžagali na približno meter in pol dolge komade in ga zmetali v krade. Tam bo se gnilo. Vmes je ostalo za tri do štiri vrste sadik prostora. Švicarji bi radi na teh površinah spet vzgojili gozd s sadnjo sadik. Suha in polomljena drevesa bodo izdelovali šele, ko bo napadeno pospravljeno.

Terenske bajte, ki so nekoč služile za bivališče gozdnim delavcem, še stojijo, niso jih podrli in jih vzdržujejo. V njih še občasno po dva do tri dni tedensko bivajo gozdni delavci, in sicer tisti, delavci, ki so zelo oddaljeni od delovišča.

Posebno veselje je opazovati kakšno pozornost posvečajo čistoči v gozdu. Nikjer ni videti papirčka, polivinila ali konzerve. To vse odnesejo v kontejnerje. Vse to ne delajo iz strahu pred kakršnokoli kaznijo. To delajo iz zavesti, tako vzgojeni od malega.

Jože Podlogar

V prvem delu jubilejnega članka SŠD Gozdar smo se nekdanji člani obvezali dne 27. III. 1984., da bomo nadaljevali z delom, zbiranjem še obstoječega gradiva o nastanku in delu te športne organizacije. Samo delo je pokazalo, da so vsi takratni športniki in ostali delavci pripravljeni pomagati zbrati čim bolj obširno gradivo o obstoju SŠD Gozdar, kakor tudi material od vsega začetka osnovanja športa na sploh v našem kraju. Zato se opravičujem, kot pisec članka, če je katerakoli važna zadeva zgrešena, da o tem obvestijo uredništvo »Preseki«. Sam namen pisanja je bil: prvič, objaviti zbrane podatke, drugič pa spodbuditi bralce in širši krog poznavalcev razmer takrat. Moram priznati, da do takega sodelovanja pri zbiranju dosedanjih podatkov se ne bi dalo priti brez pomoči nekdanjih športnikov in ostalih sodelavcev. Zato se vsem sodelavcem najlepše zahvaljujem in si želim še nadaljnega sodelovanja.

VESLAŠKA SEKCIJA

Iz zgodovinske dokumentacije razvoja veslaškega športa v Sloveniji je razvidno, da so prvi entuziasti ugotavljali, da ima Bled idealne pogoje za popestritev turistične ponudbe tudi z veslanjem. V letu 1939/1940 so se nekateri starejši veslači odločili in predložili veslaški zvezi Jugoslavije, naj bi se naslednje prvenstvo Jugoslavije v veslanju priredilo na Blejskem jezeru, čeprav ni imelo najugodnejših dimenzij. Proga je bila prekratka in je merila le 1800 m. Z odstranitvijo bičevja in ureditvijo jezera v Zaki je bila ta pomanjkljivost kasneje odpravljena.

Uspešni ženski četverec SŠD Gozdarja

Kljub tem pomanjkljivostim so nekateri vendarle vztrajali pri prvotni zamisli. To so bili ing. Jakob Despot, Andra Žeželj, pokojni ing. Luka Kaliterna in ing. Ježek. Odločili so se izpeljati regato jugoslovanskih veslačev. Nastopila sta tudi slovenska veslača Marko Bleiweis in Jože Medven, ki sta veslala v dubl sculu. Takrat je bil start v Zaki, cilj pa pred Park hotelom.

Takratni tekmovalni odbor zasluži vso pohvalo za svojo iniciativo. Priznati mu je treba, da je napravil za Bled izredno propagando.

Med vojno je bil onemogočen nadaljni razvoj tega športa, vse do leta 1949, ko se je formiralo SŠD Gozdar in nadaljevalo z vso vnemo razvijanje športne dejavnosti na tem področju.

Veliko besed je bilo že izrečenih o zametkih in razvoju športnih dejavnosti na Bledu v povojnem času. Mislim, da ne bo odveč, če dopolnimo gradivo, v katerem smo morda pozabili na delo posameznikov v preteklosti, t. j. pred 35 leti.

Glede na ugodne pogoje za veslaški šport in vse mogoče veslaške prireditve smo v sklopu sindikalnega športnega društva Gozdar ustanovili tudi veslaško sekcijo, pod pokroviteljstvom takratnega direktorja LIP Bled ing. Jožeta Ostermana. To je bilo leta 1949. Z aktivnim delom je pričela sekcija maja meseca 1950. leta in uspešno delovala do leta 1953, ko se je SŠD Gozdar razformiralo in se je veslaška sekcija priključila šport. društvu Bled.

Predsednik takratnega društva SŠD Gozdar kakor tudi veslaške sekcije, je bil ing. Jože Osterman, tajnik Ančka Selko, tehnični vodja Zvonko Jirasek in Papler Franci, gospodar Vernik Tončka, blagajnik Matič Jovo.

Leta 1950 je veslaška sekcija že štela 30 članov in članic ter imela na razpolago en četverec preklapne gradnje. Prvo trenersko delo je opravljal Dubrovec Ivan iz Save Zagreb, nato Jirasek Zvonko, kateremu je v polletnih mesecih pomagal profesor DIF-a Ivančič Slavko iz Beograda.

Prvič so blejski veslači nastopili leta 1951 in to v članskem, mladinskem in ženskem četvercu, ki je med drugimi v postavi Gogala Štefi, Vernik Tončka, Mejavšek Anica in Lojzka, zasedel III. mesto na državnem prvenstvu v Vukovarju.

Od tega skromnega začetka dalje so se blejski veslači in veslačice pojavljale na vseh domačih regatah. Rezultati so se stopnjevali v vseh disciplinah razpoložljivih čolnov. Na regati v Novem mestu smo dosegli naslov republiških prvakov v četvercu za člane, članice in mladince. Ženski četverec je na državnem prvenstvu v Šibeniku zasedel I. mesto, mladinci II. mesto itd.

Vse posadke veslaške sekcije SŠD Gozdar 1953. leta

Mineva že 35. leto, odkar je veslanje na Bledu dobilo prvo organizirano obliko, na pobudo SŠD Gozdar, Bled.

Te obletnice se ne spominjamo zgolj zato, da bi zaznamovali tri in pol desetletja neke aktivnosti, marveč zato, ker je ustanovitev SŠD Gozdar predstavljala začetek slehernega kulturnega in telesnokulturnega udejstvovanja, skratka organiziranje začetka vseh športov na Bledu.

Ob zaključku gre zahvala vsem pionirjem našega veslaškega športa, zlasti tistim, ki se še danes aktivno udeležujejo, kakor tudi tistim, ki niso bili imenovani, morda jih tudi ni več med nami, s svojo aktivnostjo pa so doprinesli k napredku veslaškega športa.

Smučarski skakalni šport je imel na Bledu podoben razvoj, kakor smučarski teki s pričetkom leta 1927 z enakimi smučarskimi rekviziti. Smučarski skakalci so se kmalu združili v organizirano »skakalno društvo Bled«, katero je prirejalo prva tekmovanja na Bledu, nato pa še v drugih krajih.

Skakalnice so bile zelo preproste, narejene iz samega snega, na primernih naravnih legah. Takratni smučarji skakalci so imeli le po en par smuč in to za skoke in teke. Največ tekmovanj je bilo prvo na Straži, nato na Pristavi in kasneje na Gorički. Zimski šport, posebno skoki, so postajali zanimivi blejskim hotelirjem, kateri so videli poleg

cvetočega letnega turizma tudi razvoj zimskega turizma. Tako je že leta 1933 nastal mogočen objekt — 70 m skakalnica v Veliki Zaki, na severni strani Osojnice (v današnjem kampu). Leta 1934 je bila prirejena velika skakalna tekma pod pokroviteljstvom lastnika hotela Toplic Molnar Aleksandra z mednarodno udeležbo najboljših norveških tekmovalcev.

V teh časih so bili norveški skakalci daleč najboljši pred ostalimi športniki te vrste v Evropi, zato so domači smučarji skakalci veliko pridobili od njih v tehniki in opremljenosti.

Kmalu je tudi na Bledu nastajal obetajoči rod skakalcev že v predvojni dobi, kot so: Ulčar

Marko, Florjančič Peter, Vidic Andrej in brat Lojze, Potočnik Alojz in številni mlajši obetajoči rod.

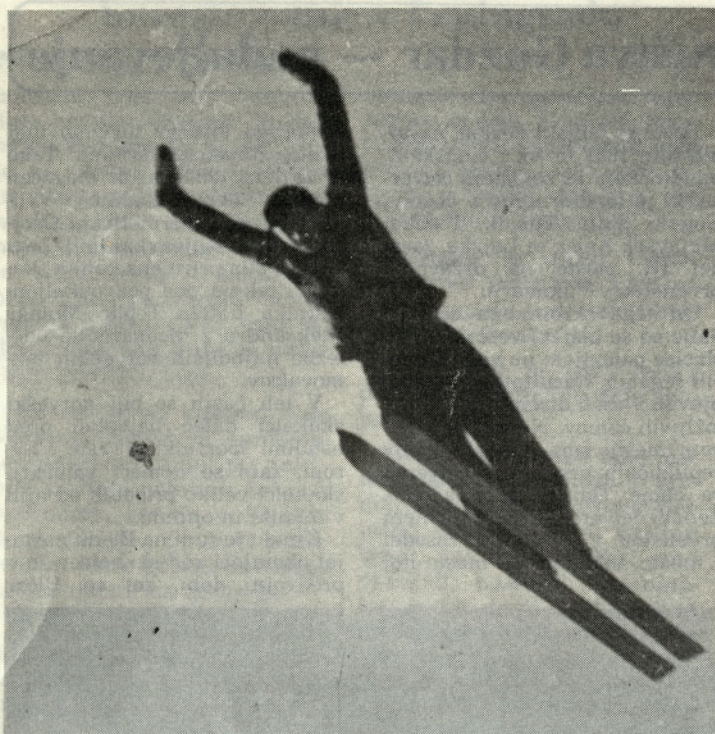
Po vojni so nekateri nadaljevali s skakalnim športom, kot so: Potočnik Alojz, Vidic Andrej, Vovk Franci in njim so se pridružili tudi mlajši skakalci: Vovk Mirko, Ulčar Jože, Mandelc Franci, Ulčar Marjan in kasneje obetavni Jemc Božo, tudi državni prvaki.

Z razvojem skakalnega športa v povojnem obdobju ne bi bilo napredka brez razvoja mladega kadra, boljše opreme, brez obnove objektov in dobre organizacije.

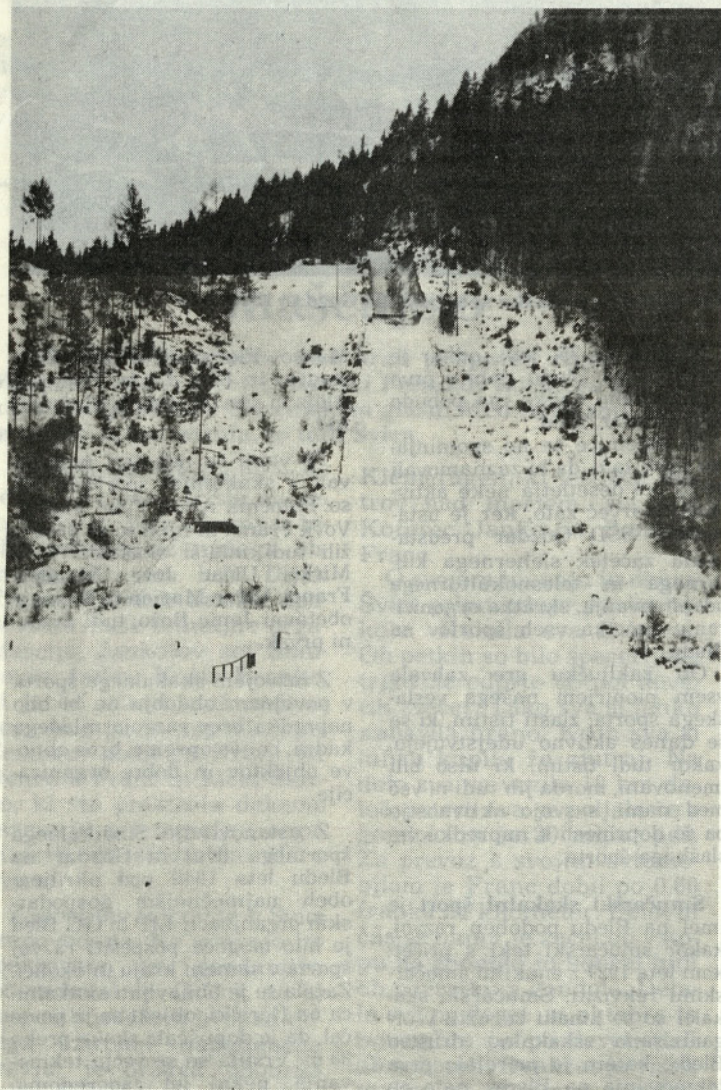
Z ustanovitvijo Sindikalnega športnega društva Gozdar na Bledu leta 1949 pod okriljem obeh najmočnejših gospodarskih organizacij LIP in GG Bled je bilo mogoče pospešiti razvoj športa v samem kraju in okolici. Začela se je obnavljati skakalnica na Gorički, objekt se je povečal, da je dopuščala skoke preko 30 m. Vrstila so se večja tekmovanja, nekaj let zaporedoma. Tako je Janez Poldav postavil rekord skakalnice 36 m, ki je še danes. Bile so tudi nočne tekme in obstoji električna napeljava še danes.

Žal je smučarsko skakalni šport na Bledu popolnoma zamrl, to pa ni vseeno več desetletnemu vsestranskemu športniku »Mostarjevemu Andreju«

(Nadaljevanje na 10. strani)

Stil takratne dobe na Gorički

70-m skakalnica v Veliki Zaki leta 1934

(Nadaljevanje z 9. strani)

SMUČARSKA SEKCIJA

Smučarski tekaški šport se je začel razvijati na Bledu in okolici v letih 1927 in 1928. Začetki so bili zelo skromni po uspehu in opremljenosti. Prva tekmovanja so se vršila po vaseh s smučmi, ki so z njimi skakali in tekli.

Seveda je smučarsko tekaška zvrst postajala vedno bolj množična in s tem so se tudi izboljševali uspehi vse do druge svetovne vojne. Pred vojno so na Bledu tekmovali naslednji tekači: Kapus Jože, Hudovernik Franc, Bem Boris, Vrhunc Stanko,

Jemc Albert, Jamc Ciril, Ulčar Matko, Kobal Stanko, Kapus Franc, Peter Florjančič, Vidic Andrej in Lojze.

V času druge svetovne vojne je prenehal tudi tekaški šport in terjal je tudi v teh vrstah svoje žrtve.

Šele po nekaj letih so nekateri posamezniki, predvojni športniki, začeli spodbujati mladino za tekaški šport. Potrebno je bilo razvijati smučarske teke s tečaji, opremo in kakor povsod tudi tu ni šlo brez ustreznih finančnih sredstev. Tako je imelo SŠD Gozdar že pri ustanovitvi cilj združevati vse športne panoge na Bledu in okolici ter jim pomagati k čim boljšim uspehom. Že aprila 1950 je bil prvi smučarski tečaj za teke na Gorjušah. Vrstila so se številna tekmovanja po ožji in širši domovini. Navedel bi le nekaj imen teh prvih povojnih tekmovalcev: Vovk Mirko, Ulčar Jože, Piber Ivan — mladinski državni prvak 50—51, Štibil Zdravko, Jemc Albert, Kajdiž Janez, Vidic Andrej in drugi.

Na Bledu in okolici je SŠD Gozdar igral zelo vidno vlogo v športu na sploh. Na drugi strani pa so številna športna društva živovarila zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, kakor na primer ŠD Gorje in zato je prišlo do združitve s SŠD Gozdar v zimski sezoni 1951—1952. v smučarsko sekcijo Gozdar Gorje. Ta nova oblika organiziranosti je bila za tisti čas najbolj primerna.

Z združitvijo se mi zdi primereno omeniti športno dejavnost pred drugo svetovno vojno v Gorjah. Športno življenje v Gorjah je razživel prvi takratni učitelj

telj Pikelj Franjo pod takratnim Sokolskim društvom Gorje. Sprva so bili le telovadci, kasneje pa se je že začel razvijati smučarski tekaški šport s sledečimi vidnimi imeni: Žemva Lovro, Potokar Cena in Ivan, Černe Ivan in Cena, Krničar Jože in drugi.

Po drugi svetovni vojni je že prevzel glavno vlogo v gorjanskem športu Žemva Lovro, ki ni prenehal vse do njegove smrti. Začel je s telovadno vzgojno dejavnostjo, obenem pa je že pričel razvijati smučarske teke, še kot tekmovalec. V predsezoni 1946 in 1947 je Žemva začel s treningi smučarjev tekačev v predolimpijskem letu. S svojimi izkušnjami pred vojno je začel vzgajati nov rod smučarskih tekačev, katere je pošiljal na treninge in tekmovanja po Jugoslaviji. Žemva Lovro je bil tudi do tedaj prvi udeleženec zimskih olimpijskih iger leta 1948 Sant Moriz. Smučarska sezona 1947—1948 je bila za gorjanski smučarski tekaški šport začetek vidnih športnih uspehov. Prvi uspehi so bili doseženi na republiškem in državnem prvenstvu.

Z rezultati, ki so jih gorjanski tekači pokazali, se jim je odprla pot v zvezne vrste treningov in tekmovanj. V sezoni 1949—1950 so prišli Dolenc Anton, Rožič Vinko in Slivnik Janko v državno reprezentanco.

Pod smučarsko sekcijo Gozdar Gorje so se uspehi na tekaškem področju kar vrstili. Zato ne moremo zaobiti jubilejne obdobje Gozdarja in imen tekačev tega časa. Ti so: Rožič Vinko, Slivnik Janko, Dolenc Anton, Jakopič Tončka, Dežman Jože, Vodnov Pavel, Jan Tončka, Ro-

Ekipa Gozdarja v alpskem smučanju 1950

Jakopič Tončka-Dežman slikana za razglednico v Grindenwaldu v Švici kot najboljša izvenskandinavska tekmovalka dne 6. 1. 1953

žič Minka, Hudovernik Valentin, Černe Marija, Pogačar Marjan ter bratje Peterman in drugi.

Čeprav sem se izogibal širših opisov posameznih športnikov, ne morem pa zaobiti Jakopič Tončke, ki je v ženskem smučarskem tekaškem športu v obdobju 1950—1953, dosegla največji uspeh tega časa. O Tončki bi prepisal le nekaj besed beograjskega športnega glasila tega časa pod naslovom: »Nova nada našega smučanja Jakopič Tončka«. Nadalje navaja: »Najbolj karakteristične oblike Jakopičeve, kot smučarke so: ima dobro tehniko, teče z neverjetno lahkoto in v lepem stilu. Poleg tega je trenutno v zelo dobri fizični kondiciji. Trener Žemva ugotavlja, da se Tončka dobro razvija in da je danes naša najboljša tekačica.« Na kraju bi dejal, da je bila škoda, ker je morala zaradi družinske sreče prenehati s tekmovanjem.

V letu 1954 so se v Gorjah zopet preimenovali v Partizan Gorje in pod tem imenom uspešno nastopajo še danes.

Alpsko smučanje se je na Bledu razvilo kasneje od smučarskih skokov in tekov v predvojnem času, mogoče celo počasneje od drugih krajev na Gorenjskem. Iz navedenih vzrokov kakšnih vidnih uspehov v tem času ni bilo. Povojni čas je terjal tudi v alpskem smučanju napredek in ravno SŠD Gozdar je imel še največ uspeha v napredku te zvrsti smučanja.

Začeli so se treningi in tekmovanja, sprva med samimi člani, nato pa že v republiki. Prvo člansko tekmovanje je bilo leta 1950 na Rudnem polju. Kmalu za tem je bilo tekmovanje za Dularjev memorial v Lipanci, na katerem je imela ekipa Gozdarja dober uspeh. V istem letu je Gozdar priredil tečaj alpskega smučanja na Gorjušah.

Alpsko smučanje je iz sezone v sezono vedno bolj napredovalo in preraslo amatersko smučanje. Uspehi Gozdarja so še vedno imeli nekatere uspehe posameznikov, ki so prešli v bolj obetavna smučarska društva. Gozdar pa je imel sadove svojega dela v rednih tekmovanjih v svoji stroki. Tako je postala stalna oblika tekmovanja gozdarjev in lesarjev Slovenije, kateri začetek je bil pri nas na Rudnem polju.

Tenis ima na Bledu že tradicijo. Ta zvrst športa je v predvojnem času bolj služila v kraju za razvedrilo gostov, tujim turistom, ki so prihajali na Bled. V tem času so obstojala številna teniška igrišča: ob hotelu Jelovica, vili Savica, Vili Jankovič in Vili Koritnik.

V vojnem času so se teniška igrišča začela opuščati in propadati. Tudi nekaj let po vojni ni bilo nikogar, da bi obnavljal teren, kaj šele ograje, ker ni bilo zato materiala.

Teniški šport se je prebudil leta 1949 z nastankom SŠD Gozdar, ko so se na pobudo takratnega predsednika Jožeta Oster-

mana obnavljali vsi športni objekti na Bledu in tako tudi teniška igrišča z udarniškim delom. S tem je bila dana možnost razvoja tenisa po vojni tudi delavskemu razredu.

Osnovana je bila teniška sekcija, ki je tvorila moško in žensko ekipo, v kateri sem tudi sam sodeloval. Pričeli smo s treningom in iz lastnih vrst smo izbrali trenerja Ivana Peršina, ki je imel edini nekaj znanja izpred vojne dobe. Že leta 1950 smo morali, kot registrirana teniška sekcija, igrati z nasprotnikom

za tiste čase najboljšo ekipo v republiki Ljubljanskega Železničarja.

Uspeha v teniškem športu ni bilo pričakovati, ker delavcu v gozdu, tovarni ali na kateremkoli drugem delovnem mestu, ni bilo mogoče vzdrževati daljših trdih treningov poleg rednega delovnika, ki je trajal po 10 ali 12 ur. Iz teh razlogov je tudi teniška sekcija najprej prenehala delovati. Ostali pa so urejeni objekti, ki so nato koristno služili za razvedrilo širšim krogom delovnih ljudi.

Člani teniške sekcije na treningu

Za nogometno in atletsko sekcijo hočemo povedati le toliko, da je tudi ti dve zvrsti vsestransko podprl pred 35 leti SŠD Gozdar.

Prva skrb je bila obnova nogometnega igrišča pri Flegariji,

ker prej je bilo nogometno igrišče v Veliki Zaki. Nogometni klub je vodil razna tekmovanja v gorenjski ligi, pa tudi v Ljubljani, Trbovljah, Solkanu in Novem mestu.

Manj uspeha pa je imela atletska sekcija. V tem povojnem obdobju in pri preverjanju podatkov nisem zasledil kakšnih vidnih uspehov.

Pozivam vse bralce našega glasila »Preseki« še k nadaljnemu sodelovanju, ker je še čas za obnovo spominov iz tega obdobja. Vsak dokumentarni opis razvoja športa v našem kraju je še vedno dobrodošel.

Marjan Zalokar

Prešernova družba razpisuje nagrade za poverjenike

- prvo v višini 20.000,00 din
- dve drugi po 15.000,00 din
- sedem tretjih po 10.000,00 din

Nagrade bodo podeljene ob obletnici rojstva dr. Franceta Prešerna 3. decembra 1985 — ob izidu Redne letne knjižne zbirke Prešernove družbe za leto 1986.

Vsi poverjeniki so upravičeni tudi do določenega odstotka denarnega nadomestila od vrednosti zbranih naročil.

Z ustanovitvijo nagrad želimo približati slovensko knjigo kar najširšemu krogu delovnih ljudi in občanov, obnoviti in povečati število članov Prešernove družbe, ki bodo pri uresničevanju

teh ciljev dosegli najboljše uspehe v letu 1985.

S tem razpisom vabimo posameznike, knjižarne, knjižnice, krajevne konference SZDL, osnovne organizacije sindikata, šole, društva in druge, da se vključijo v splošno gibanje za knjigo kot poverjeniki Prešernove družbe.

Prijave za delo poverjenika, poročila o delu poverjenikov, predloge za nagrade poverjenikom in vsa vprašanja v zvezi s tem pošiljajte na naslov: Prešernova družba, Borsetova 27, 61000 Ljubljana, tel. 218-909 ali 218-950.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Prvi uspešni tekmovalci Gorij v tekih na Pokljuki po vojni

Prešernova družba razpisuje nagrade za poverjenike

Široko odprta možnost za vse, ki jih veseli delo s knjigami. Ste že razmišljali o tem?

V zadnjem času spet slišimo, da narašča zanimanje za Prešernovo družbo, saj je bila njena Redna zbirka za leto 1985 razprodana že pred koncem leta 1984. Zasluga za rast in ponovno oživljanje tega našega založniškega društva gre vsebinsko močnemu programu in nizki ceni, predvsem pa poverjenikom. Marsikdo se pri tem vpraša: kdo pa sploh so ti poverjeniki, kako delujejo in — ali bi lahko tudi jaz postal poverjenik Prešernove družbe?

Preprost in splošen odgovor na to vprašanje se glasi: poverjeniki Prešernove družbe so kulturno osveščeni posamezniki (ali pa kar organizacije), ki želijo spodbujati zanimanje za slovensko knjigo in jo imajo tudi sami radi. Z njo gredo od vrat do vrat, od sodelavca do sodelavca

za proizvodnimi trakovi in v pisarnah — pridobivajo nove zaveznike lepe besede nam vsem in sebi v zadovoljstvo in veselje. Seveda za to delo prejema tudi določen odstotek denarnega nadomestila od vrednosti zbranih naročil.

Poleg tega, da pridobivajo nove člane Prešernove družbe, sodelujejo poverjeniki tudi pri predstavitvah knjig, organizirajo srečanja pisateljev in bralcev, knjižne razstave, sejme in podobno. Najbolj uspešne Prešernove družbe še posebej moralno in denarno nagradjuje.

Knjige, ki jih posredujejo delovnim ljudem poverjeniki Prešernove družbe, so zelo poceni. Redno koledarsko zbirko, ki predstavlja znak članstva Prešernove družbe, njeni naročniki pa imajo velike ugodnosti tudi pri nakupu drugih knjig Prešernove družbe, je v najpreprostejši vezavi letos mogoče naročiti

že za 1400 dinarjev. V zbirki, ki izide novembra, bo sedem knjig: **Koledar**, knjiga s pregledom dogodkov v preteklem letu, vrsto zanimivih člankov in barvnimi reprodukcijami, na natečaju nagrajen romana Toneta Peršaka **Sledi Polone Škrinjarjeve Grenko brinje**, satirični in humoristični spisi Miloša Mikelna **Zgaga vojvodine Kranjske**, mladinski roman Vitana Mala **Baronov mlajši brat**, bogato barvno ilustriran priročnik dr. Ivana Sedeja **Sto znanih slovenskih umetniških slik** in priročnik dr. Mihe Likarja **Ljudje pravijo o zdravju** — to je knjižni dar za predplačnike.

Skupaj z Zvezo sindikatov razpisujemo pisateljsko nagrado, da bi za naše bralce vsako leto pridobili najboljšo slovensko povest ali roman. V prihodnjih letih bomo izdajali še več, po 20 do 30 naslovov, s tem pa bo naš program še bolj vabljal za zelo

različne težnje slovenskih družin.

Za delo poverjenika se lahko priglasijo vsakdo samostojno ali pa ga predlaga sindikalna organizacija. Poverjeniki delujejo tudi v krajevnih skupnostih, knjigarnah, knjižnicah, zvezi kulturnih organizacij, v šolah in društvih. Za začetek je treba Prešernovi družbi sporočiti le naslov novega poverjenika in oznako območja, na katerem je pripravljen delovati. Pozneje mu pošljemo navodila za delo, pooblastilo, knjižni program, cene in ostalo informativno-propagandno gradivo, ki ga potrebuje pri delu. Želimo si, da bi poverjeniki Prešernove družbe delovali v vseh sindikalnih organizacijah in v vseh krajevnih skupnostih, kajti le tako bomo lepo in poceni knjigo v resnici lahko približali bralcem.

Prešernova družba

PREDLOG PLANA AKTIVNOSTI IN OKVIRNIH STROŠKOV 1985

TEKMOVANJE	KRAJ	KM	DATUM	ST.	DIN
A. OBLASTNE SIND. SPORTNE IGRE					
1. SM. TEK	LESCE	40	19.1. ALI 26.1.	5	500
2. VSL	KOBLA	70	24.2. 3.3.	25	12.000
3. KEGLJANJE - BORBENE	RADOVLJICA	15	MAREC	16	3.000
4. OROBJKA	RAD. LESCE LP	40	10. - 20. APRIL	15	5.000
5. STRELJANJE	MOSNJE	20	18. 19. MAJ	5	500
6. M. NOGOMET	RADOVLJICA	20	19. 21. JUNIJ	7	3.000
7. PLAVANJE					
8. NAMIZNI TENIS	RADOVLJICA	40	19. OKTOBER	5	1.000
9. KEGLJANJE - POSAMEZNO	BLEJ		NOVEMBER	35	2.000
B. SOZO GIG					
1. ZIMSKE IGRE	STARI VRH	100	23. FEBRUAR	30	37.000
2. LETNE IGRE	MEDVODE	85	25. MAJ	33	33.000
C. SIND. IGRE GG					
1. VSL + TEK				140	100.000
2. KEGLJANJE	BLEJ			35	3.000
3. NAMIZNI TENIS	BLEJ			10	
4. REKREACIJA (KEGLJANJE, TRIGLAV)					25.000
D. ZIMSKA LESARJADA	SL. GRADEC	360		14	30.000
SKUPAJ		790		375	255.000

PRIPISUJA ZA ŠPORT IN REKREACIJO

Austrofoma 1985

Avstrijska gospodarska zbornica prireja vsake dve leti prikaz gozdarske mehanizacije. Leta 1984 je bil ta prikaz organiziran na Zgorjem Štajerskem v škofijskih gozdovih ob jezeru Almsee pri Grünau.

Od naše delovne organizacije so se te prireditve udeležili štirje gozdarski strokovnjaki — Noyak Dušan, Vidmar Uroš, Žerjav Franc in Remec Franc.

Predstavitev gozdne mehanizacije je bila organizirana 10. in 11. oktobra 1984. Celotni prikaz je bil usmerjen na delo z mehanizacijo v izkoriščanju malo in srednjeposestniških zasebnih gozdovih, prvenstveno v redčenjih.

Organizirano je bilo 18 delovišč, na katerih je delovala mehanizacija raznih izvedb in načinov spravila.

Organizacija ogleda je bila odlična. Non-stop so od zbirnega mesta do delovišč vozili kombiji in minibusi v obe smeri. Vstopnina po osebi je znašala 300 Asch, za to je vsakdo prejel varnostno čelado, koristil neomejeno prevozna sredstva in si tako ogledal vsa delovišča. Uporaba čelade je bila obvezna.

Prikaz mehanizacije je obsegal manjše stroje, specialne gozdarske izvedbe kakor tudi kmetijske traktorje z raznimi priključki, zlasti z vitlami novih izvedb.

Od žičnih pravilnih naprav je bila prisotna firma Hintergger in Steyer.

Izredno zanimiv je bil prikaz zgibnikov japonske proizvodnje firme IWAUFUI v dveh lažjih izvedbah.

Za obvejevanje drobnega drevja iz redčenj je bil prikazan priključek PIKA 35 na kmetijskem traktorju.

Na več mestih je bilo razstavljeno drobno gozdarsko orodje — klini, sekire, žage, obračalniki raznih izvedb in dalje razna zaščitna sredstva za gozdnega delavca ter razne izvedbe delavskih oblek in obutve.

Prisotni so bili vsi znani proizvajalci motornih žag.

Prikazana je bila spravilna mehanizacija z daljinskim upravljanjem, prav tako pa najsodobnejše izvedbe brezžične povezave — radio-postaje in telefoni.

Ob ogledu opisane mehanizacije dobi človek občutek skoraj popolne mehaniziranosti dela v gozdni proizvodnji, nekdanje animalno spravilo pa ostaja le še spomin na pretekli čas. Ali se bo mogoče še kdaj pojavilo, vendar v drugi obliki?

Franc Remec

Razpis XIII. tradicionalnega tekmovanja GG Bled v veleslalomu in smučskem teku

30. marec 1985

— RUDNO POLJE

— kategorije:

VSL a) člani OOS GG Bled in člani kooperanti TOK GG Bled

b) otroci članov OOS GG Bled in članov kooperantov TOK GG Bled

TEK Ia) člani OOS GG Bled in člani kooperantov TOK GG Bled

Prijave z letnico rojstva sporočite referentu za šport v svoji temeljni organizaciji (lahko tudi na DSSS: Šemrl Janezu)

Nogometna ekipa